

Nr 414.

Av herr **Hage**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 99, med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 99 med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m. ingår även ett "Förslag till lag om proportionellt valsätt vid val inom landsting, å kommunalstämma m. m."

Nämnda lag avser att ersätta den nu gällande stadgan om proportionellt valsätt vid vissa val inom landsting m. m. Lagförslaget överensstämmer därför i stort sett med nämnda stadga. Några ändringar ha alltså ej heller föreslagits i § 3, vars innebörd är, att valsedel, å vilken överstrykning av namn skett, blir kasserad.

Rörande nämnda bestämmelse föreslog undertecknad i motion nr 202/II vid 1927 års riksdag, att bestämmelsen skulle utformas efter samma grunder, som gälla för proportionella val i allmänhet. Som motiv härför anförde undertecknad, att nämnda bestämmelses tillvaro ej så sällan, särskilt vid kyrkostämmor och kommunalstämma m. m., lett till kasserande av valsedlar, avgivna av personer, som vid andra val någon gång strukit namn å valsedel samt vilka ej vetat om eller ej kommit att tänka på, att ett dylikt strykande vid förutnämnda kommunala val måste leda till valsedels kasserande.

Ovannämnda motion avsågs visserligen av riksdagen, men tre reserveranter i konstitutionsutskottet underströko motionärens uppfattning, att tillvaron av en dylik särbestämmelse inom detta område vållat viss förvirring och lätt kunnat leda till masskassering av valsedlar, varför de föreslogo en utredning av frågan.

Då nu frågan återigen ligger före i form av förslag rörande ny utformning av denna lag, synes det lämpligt, att särskilt den bestämmelsen bortfaller, som stadgar, att strykning av namn å valsedel utgör kasseringsgrund. Härvidlag torde nämligen knappast kunna mot en sådan ändring anföras — som framhölls av 1927 års konstitutionsutskott — att bibehållande av den gamla bestämmelsen är ägnad att förhindra brytandet av rangordningsregeln, ty givetvis är valmannen under alla förhållanden oförhindrad att utskriva en valsedel med nya namn och därigenom bryta rangordningsregeln. I övrigt kan i detta sammanhang ifrågasättas, om

det kan vara väl motiverat, att alltjämt ha *tvenne metoder* gällande för uträkning av proportionella val.

Rörande denna senare fråga skall jag dock ej göra något yrkande, utan inskränker mig här till att yrka,

att riksdagen måtte för sin del med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 99 besluta, att tredje stycket i § 3 i "Förslag till lag om proportionellt valsätt vid val inom landsting, å kommunalstämma m. m." skall ha följande lydelse:

"Valsedlarne skola för att bliva gällande vara enkla och slutna. Sedel må ej upptaga flere men väl färre namn än det antal personer valet avser.

Är något namn å valsedel överstruket, eller framgår med avseende å något där förekommande namn ej fullt otvetydigt, vem därmed åsyftas, eller upptager valsedel namn å någon, som ej är valbar, anses sådant namn såsom obefintligt. Äro å valsedel upptagna flere namn än vad ovan är medgivet, anses det eller de sista övertaliga namnen som obefintliga."

Stockholm den 4 mars 1930.

Ernst Hage.
